

Hyvä opettaja,

kaikki Salon kaupungin alakoulut osallistuvat DAGIS Salo -tutkimukseen, joka toteutetaan lokakuun 2023 ja maaliskuun 2024 välisenä aikana. Tänä aikana selvitämme 3.–6.-luokkalaisten lasten hyvinvointiin ja oppimiseen vaikuttavia tekijöitä kotona ja koulussa. Tutkimukselle on saatu tutkimuslupa Salon kaupungilta. Toivotamme myös sinut lämpimästi tervetulleeksi mukaan tutkimukseen!

Tutkimuksen toteuttavat Folkhälsanin tutkimuskeskus yhdessä Helsingin ja Itä-Suomen yliopistojen kanssa. Tutkimukselle on saatu myönteinen lausunto Helsingin yliopiston ihmistieteiden eettiseltä toimikunnalta.

Miksi tutkimus toteutetaan?

DAGIS Salo -tutkimuksen tavoitteena on selvittää koululaisten elintapoja, itsesääätelytaitoja, oppimista ja stressistä palautumista sekä niihin vaikuttavia tekijöitä koulussa ja kotona. Tutkimuksessa myös seurataan vuosina 2017–2018 toteutettuun DAGIS-interventiotutkimukseen osallistuneita perheitä. Siten saadaan tietoa intervention pitkäaikaisista vaikutuksista sekä varhaislapsuuden tekijöiden yhteydestä hyvinvointiin myöhemmin lapsuudessa. Tietoa koululaisten hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä tarvitaan, jotta voidaan kehittää terveellisiä elintapoja, oppimista ja palautumista tukevaa ympäristöä. Lisäksi erityisenä kiinnostuksen kohteena on, ovatko tutkittavat yhteydet samankaltaisia eri sosioekonomisen taustan lapsilla ja eri sukupuolilla. Tämä tieto on tärkeää terveyden tasa-arvon edistämiseksi.

Mitä tutkimukseen osallistuminen käytännössä tarkoittaa SINULLE?

Täytät **opettajan kyselylomakkeen** luokkaympäristön ja opetuksen tekijöistä, jotka liittyvät lasten elintapoihin, oppimiseen ja hyvinvointiin. Lomakkeen täyttämiseen menee n. 20 minuuttia.

HUOM! Koska koulusi osallistuu tutkimukseen, työaikaasi sisältyy tutkimuksen aikana avustavia tehtäviä tutkimuksen järjestelyihin liittyen, kuten tutkimuksen tiedotteiden välittäminen oppilaille ja heidän perheilleen, **riippumatta siitä, osallistutko itse tutkimukseen**. Tiedotamme tehtävistä ja sovimme niistä kanssanne tarkemmin lähempänä tutkimuksen alkua. Pyrimme siihen, että tutkimuksen järjestelyistä aiheutuisi mahdollisimman vähän vaivaa sinulle ja muulle koulun henkilökunnalle. Olemme kiitollisia avustasi.

Mitä koulussa tapahtuu tutkimuksen aikana?

- **Oppilaat** täyttävät tutkijoiden opastuksella oppitunnilla kyselylomakkeen (n. 35 min) koskien heidän elintapojaan ja hyvinvointiaan sekä koti- ja kouluympäristöä.
- **Oppilaat** tekevät oppitunnin aikana oppimista arvioivan Lukilasse-testin (n. 20 min) tutkijoiden opastuksella.
- **Tutkijat** auttavat **oppilaita** kiinnittämään itselleen liikemittarin, jolla mitataan liikumista ja unta sekä Firstbeat-mittarin, jolla mitataan stressistä palautumista. Lisäksi **tutkijat** mittaavat oppilaiden painon, pituuden ja vyötärön ympäryksen (n. 10 min per oppilas) oppilaiden yksityisyyttä kunnioittaen.
- **Tutkijat** havainnoivat koulun fyysistä ympäristöä vapaaehtoisten oppilaiden avustamina.
- **Rehtori** täyttää kyselyn koskien koulun käytäntöjä, jotka liittyvät lasten elintapoihin, oppimiseen ja hyvinvointiin (n. 25 min).
- **Ruokapalvelutyöntekijät** täyttävät kyselyn koskien kouluruokailun käytäntöjä sekä heidän mielipiteitään ja näkemyksiään kouluruokailusta (n. 25 min).
- **Tutkimushenkilökunta käy koulussa yhteensä kolme kertaa. Tarkempaa tietoa löytyy tiedotteesta.**

Tutkimukseen osallistuminen ja tietosuojaja

Osallistuminen tutkimukseen (=kyselylomakkeen täyttäminen) on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit milloin tahansa keskeyttää osallistumisesi syytä ilmoittamatta. Keskeyttämisestä ei aiheudu mitään kielteisiä seurauksia. Lähetämme linkin opettajan suostumus- ja kyselylomakkeeseen sähköpostitse.

Tutkimuksen tietosuojailmoitus löytyy DAGIS-hankkeen [nettisivuilta](#). (Osoite myös sivun alaosassa.)

Kaikkia tutkimuksessa kerättäviä tietoja käsitellään täysin luottamuksellisesti EU:n yleistä tietosuojasetusta (GDPR) ja tietosuojalakea noudattaen. Kaikki tutkimuksessa kerätty tieto suojataan tarkasti. Tutkimusaineistot säilytetään erillään tutkittavien henkilötiedoista (nimi, yhteystiedot), joita säilytetään Folkhälsanin tutkimuskeskuksen suojatulla palvelimella. Paperista tutkimusaineistoa säilytetään Folkhälsanin tutkimuskeskuksessa, Helsingin yliopistossa ja Itä-Suomen yliopistossa lukituissa arkistoissa ja sähköisessä muodossa olevaa aineistoa näiden tutkimuslaitosten suojatuissa tietokannoissa. Tutkimusprojektin aikana ei-suoria tunnistettavia henkilötietoja sisältävää tutkimusaineistoa voidaan lähettää ulkomaisille yhteistyökumppaneille tutkimusyhteistyötarkoituksessa. Kyseessä voivat olla DAGIS-hankkeen tutkijat, jotka työskentelevät ulkomailla tai muut tutkimusyhteistyökumppanit, joiden tutkimuksen tarkoitus on yhdenmukainen tämän tutkimuksen kanssa. Aineistoa luovutetaan muille yhteistyökumppaneille vain kirjallisen sopimuksen perusteella. ETA-alueella aineistoa voidaan lähettää pseudonymisoidussa muodossa eli ilman suoria tunnistettavia tietoja, mutta sisältäen välillisiä tunnistettavia tietoja, kuten tutkimuskoodin. ETA-alueen ulkopuolelle aineistoa voidaan lähettää vain anonymisoidussa muodossa, eli kaikki suorat ja välilliset tunnistettavat tiedot poistettuna. Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineisto arkistoidaan Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkeeseen (<http://www.fsd.uta.fi/fi/>) myöhempää tutkimus-, opetus- ja opiskelukäyttöä varten viimeistään 10 vuotta tutkimuksen päättymisen jälkeen.

Kiitokseksi tutkimukseen osallistumisesta luokat saavat välituntiliikuntaan kannustavan välineen, esimerkiksi frisbeen, pallon tai hyppynarun. Koulut/luokat saavat palautetta tutkimustuloksista, mikäli osallistujia on riittävästi. Koulu voi hyödyntää palautetta terveyttä tukevan kouluympäristön kehittämisessä. Lisäksi rehtorit ja opettajat saavat mahdollisuuden käyttää Firstbeat-mittaria, jonka tuloksista saa henkilökohtaisen hyvinvointianalyysin.

Tutkimusta rahoittavat Suomen Akatemia, Juho Vainion säätiö ja Yrjö Jahnessonin säätiö.

Lisätietoa: www.dagis.fi/dagis-salo. Vastaamme mielellämme kysymyksiin: dagis-salo@folkhalsan.fi

Tervetuloa mukaan! Olemme kiitollisia jokaisesta osallistujasta.

Carola Ray

Carola Ray
Ravitsemustieteen dosentti
Folkhälsanin tutkimuskeskus
carola.ray@folkhalsan.fi
050 370 5193

Maijaliisa Erkkola

Maijaliisa Erkkola
Ravitsemustieteen professori
Elintarvike- ja ravitsemustieteiden
osasto
Helsingin yliopisto
maijaliisa.erkkola@helsinki.fi
045 671 5455

Nina Sajaniemi

Nina Sajaniemi
Varhaiskasvatuksen professori
Soveltavan kasvatustieteen ja
opettajankoulutuksen osasto
Itä-Suomen yliopisto
nina.sajaniemi@uef.fi
050 318 3986

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND